

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०१३/ प्र.क्र. १०९/ का-३,
नविन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- ६ जून, २०१६.

- वाचा :-** १. शासन निर्णय महिला व बाल विकास विभाग क्र. संकिर्ण-२०११/ प्र.क्र. २०९/
का-३, दि. १६/०६/२०१२.
२. शासन निर्णय शुध्दीपत्रक, महिला व बाल विकास विभाग, क्रमांक संकीर्ण-२०११/
प्र.क्र.२०९/का-३, दिनांक २१.१.२०१३

प्रस्तावना :

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियमांतर्गत शासकिय/ स्वयंसेवी बालगृहात दाखल होणाऱ्या अनाथ मुलांना संस्थेतून बाहेर पडताना त्यांच्या जवळ जातीचे प्रमाणपत्र नसल्याकारणाने, त्यांना शैक्षणिक, अर्थिक, सामाजिक सवलती, अनुदान व विशेष लाभ मिळत नाहीत. त्यामुळे त्यांच्या भावी आयुष्यात अनेक अडचणी निर्माण होतात, म्हणून बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम २००० नुसार मान्यता प्राप्त शासकिय व स्वयंसेवी (० ते १८ वयोगटासाठी कार्यरत, अनुदानित/ विनाअनुदानित) संस्थांमध्ये दाखल अनाथ असलेल्या मुलांना अनाथ असल्याचे प्रमाणपत्र देणेबाबतचा शासन निर्णय उपरोक्त वाचा क्रमांक १ अन्वये निर्गमित करण्यात आला आहे आणि वाचा क्रमांक २ च्या शुध्दीपत्रकान्वये त्यामध्ये सुधारणा करण्यात आली आहे. तथापि, अनाथ प्रमाणपत्र निर्गमित करतांना अनेक अडचणी येत असल्यामुळे वरील वाचा क्रमांक १ व २ मधील शासन निर्णय व शुध्दीपत्रक अधिक्रमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

उपरोक्त वस्तुस्थितीस अनुसरून उपरोक्त वाचा क्रमांक १ व २ मधील शासन निर्णय व शुध्दीपत्रक अधिक्रमित करण्यात येत असून खालीलप्रमाणे सुधारीत शासन निर्गमित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

महिला व बाल विकास विभागामार्फत बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियमांतर्गत मान्यता प्राप्त (अनुदानित / विनाअनुदानित) संस्थांमध्ये दाखल असलेल्या अनाथ मुलांना "अनाथ प्रमाणपत्र" देण्याबाबत या शासन निर्णयान्वये मान्यता व सुचना देण्यात येत आहेत.

२. खालील निकष पूर्ण करणाऱ्या संस्थेतील अनाथ प्रवेशितांना अनाथ असल्याचे प्रमाणपत्र देण्यात यावे.

१. आई-वडीलांचा शोध घेवून, त्यापैकी कोणीच हयात नसल्याबाबतची खात्री संबंधित यंत्रणेस झाली असणे व त्याबाबतचे संस्थेचे अधिक्षक यांचे प्रमाणपत्र जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांनी प्रमाणित करावे.

२. संबंधित जिल्ह्याच्या बाल कल्याण समितीने सदर लाभार्थ्यांचे आई-वडील हयात नसल्याचे व लाभार्थी अनाथ असल्याचे चौकशी अंती प्रमाणित करुन देणे आवश्यक (त्यासाठी बाल कल्याण समितीने जन्म-मृत्यू नोंद रजिस्टर, शाळा सोडल्याचा दाखला, प्रवेश निर्गम रजिस्टरचा दाखला यापैकी एक ग्राह्य धरावे.)

दाखला वितरीत करण्याची प्रक्रिया :-

१. वरील निकष पूर्ण करणारे मुल, ज्या संस्थेत आहे, त्या संस्थेच्या अधिकांकानी अनाथ प्रमाणपत्र मिळणेचा प्रस्ताव संबंधित जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांचेकडे सादर करावा.
 २. जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी, यांनी सदर प्रस्तावाची छाननी करुन, प्रस्ताव परिपूर्ण असल्यास, स्वयंस्पष्ट शिफारस करुन, उपायुक्त (बाल विकास), महिला व बाल विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडे पाठवावा.
 ३. उपायुक्त (बाल विकास), पुणे / आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे यांनी चांगल्या प्रतिका कागदावर सोबत जोडलेल्या प्रपत्रातील नमुन्यानुसार आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे यांच्या छापील लेटर हेडवरती **अनाथ प्रमाणपत्र** स्वाक्षरी करुन वितरीत करावे.
 ४. आयुक्त, महिला व बाल विकास यांच्या मार्फत अनाथ प्रमाणपत्रासाठी एक संकेतांक विकसीत करण्यात यावा. सर्वसाधारणपणे ज्यामध्ये पहिली दोन अक्षरे (MH), महाराष्ट्र राज्य, पुढील दोन अक्षरे ज्या जिल्ह्यातील CWC / JJB आदेशान्वये बालक बालगृहात दाखल झाले आहे ते दर्शविल. संकेतामधील शेवटचा अंक हा अनाथ प्रमाणपत्राचा अनुक्रमांक दर्शविल. उदा. अहमदनगर (AH) तर पुढील अक्षर (N) हे (NGO) साठी व (G) हे शासकिय बालगृहासाठी दर्शविल. तसेच जिल्ह्यात एकापेक्षा जास्त बाल कल्याण समिती, अस्तित्वात असतील तर १,२,३, असे नमूद करण्यात यावे.
 ५. या बाबतचा अहवाल उपआयुक्त (बाल विकास), महिला व बाल विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी दरवर्षी शासनास सादर करावयाचा आहे.
३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०६०६१५०२०८२६३० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.
- महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वर्षा देशमुख)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

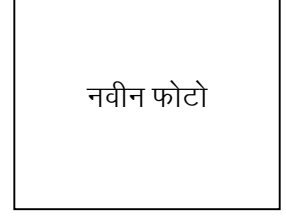
प्रत,

१. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव
२. सर्व मंत्रालयीन विभाग

३. संचालक, माहिती व जनसंपर्क, मंत्रालय, मुंबई.
४. सचिव, महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग, वरळी, मुंबई.
५. आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे.
६. सर्व उप सचिव, अवर सचिव, कक्ष अधिकारी, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व विभागीय महिला व बाल विकास अधिकारी,
८. सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी.
९. निवड नस्ती / का-३.

प्रपत्र
अनाथ प्रमाणपत्र

संकेतांक क्रमांक

नाव :-

प्रमाणित :- जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकाऱ्यामार्फत

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०००या अंतर्गत बाल कल्याणाच्या संस्थेत दाखल असलेल्या प्रवेशितांसाठी ती "अनाथ" असल्याबाबतचा दाखला.

प्रमाणित करण्यात येते की, प्रवेशित नामे ----- वय वर्षे ----- अंदाजित जन्मदिनांक ----- हा दिनांक ----- पासून ----- संस्था, मु. पो. ----- ता. ----- जिल्हा ----- या शासनमान्य स्वयंसेवी / शासकीय बालगृहात त्या संस्थेतील प्रवेशित रजिस्टरमधील नोंदणी क्रमांक ----- नुसार दाखल झालेला ----- मुलगा / मुलगी अनाथ आहे.

संस्थेत दाखल होण्याची पार्श्वभूमी :- (वर्णन द्यावे)

सदर अनाथ मुलास / मुलीस शासकीय / निमशासकीय / खाजगी शिक्षण / प्रशिक्षण संस्था, महाविद्यालय, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (ITI) कार्यालय इ. यामध्ये प्राधान्याने प्रवेश देण्यात यावे. तसेच सदर मुलास / मुलीस शासकीय / निमशासकीय / खाजगी कंपनी / व्यवसाय / कार्यालय या ठिकाणी नोकरीसाठी प्राधान्य द्यावे.

(१) त्याच्या आई वडिलांचा ठाव ठिकाणा सर्व मार्गांचा अवलंब करूनही अद्याप लागलेला नाही. किंवा लागण्याची शक्यता नाही. संबंधित प्रवेशित हा अनाथ असल्याचे प्रमाणित करीत आहे. तसेच त्याच्या जातीची माहिती नाही, असेही प्रमाणित करण्यात येत आहे.

किंवा

(२) त्याच्या (नांव व पत्ता) ----- या नातेवाईकाचा शोध लागलेला असून, त्याचे प्रवेशिताशी नाते - ----- असे आहे. नातेवाईकाशी जात ----- असल्याने, प्रवेशितांची जात ----- असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे. तसेच संबंधित प्रवेशित हा अनाथ (आई वडील नसलेला) असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे.

(क्र. (१) व (२) पैकी जे लागू नसेल ते खोडण्यात यावे.)

त्याचे भविष्य उज्वल व्हावे, ही शुभेच्छा.

(गोल शिक्का)

स्वाक्षरी /-

उप आयुक्त (बाल विकास), महिला व बाल विकास
आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.